

vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 22. helmikuuta 2017

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 2 62. vuosikerta

Konevitsan tukijat ovat toimineet jo 25 vuotta luostarin hyväksi



Konevitsan luostarin tukiyhdistys on antanut aineellista ja henkistä tukea jo neljännesvuosisan ajan. Uspenskin kadetralissa pidetyssä liturgiassa palvelusta suorittamassa jumalanpalvelusasetit piispat Ignatij (vas.) ja Mstislav, ipodiakoni Anton Chumakov ja pastori Teo Merras Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta. Kuva: Heikki Jääskeläinen.

SIVU 7.



Suomenhevosten merkitys oli sodissamme suuri.
Esik. k/JR 24:n kengitysseppä työssään 9.2. 1940. Kuva: SA-kuva.

SIVU 8.

Vaihto-oppilaana Australiassa



Pyhäjärvi-juurinen Mikko Halonen vietti mielenkiintoisen vaihto-oppilassyksyn Australiassa.
SIVU 10.

Elämänikuinen perinteentallentaja



– Asioiden muistiin merkitseminen antaa paljon, ainakin minulle se on puoli elämää. Jos Luoja on siunannut sinua hyvällä muistilla, niin laita asiat ylös. Perinteen kirjoittaminen on tärkeää, näin jää jälkipolville muisto monesta meistä karjalaisistakin, sanoo **Toini Pelkonen** (kuvassa).

FM **Anna Hynninen** väittelee Turun yliopistossa 25. helmikuuta Pelkoselta saamiinsa lotan, vaimon ja äidin aineistoihin liittyen. Sunnuntaina 5.3. uusi filosofian tohtori Hynninen vierailee Karjalatalolla Vpl. Pyhäjärvi-Seuran tapaamisissa.

SIVU 3.

22. helmikuuta 2017



Pakkaspäivän ajatuksia

Tässä vaiheessa helmikuuta on yleistä huomioida, että onpa päivä jo pidentynyt. Jokainenhan sen huomaa, turhaa siitä on jankuttaa. Mutta ihmeesti valon lisääntyminen vaikuttaa ihmisiin. Valoa kohti mennään, kevään ja kesän suuntaan. Jo ensi kuussa alkaa kesäaika. Vanhaan työssäkäymisen ja sivutoimisen viljelyksen aikaan eräs samassa tilanteessa oleva kollega soitteli Turusta päin ja totesi: Meillä alkaa taas kaksivuorotyö. Iltaisin näki ulkona jo jotakin tehdä.

Eräänä päivänä soi puhelin. Tapahtuma on muuttunut hieman harvinaisemmaksi viime vuosina. Työpuhelin sai poiskin jo jättää. Mies sieltä soitti, sanoi kyllä nimensä tai ainakin edustamansa yrityksen nimen, niillä ei tässä kuitenkaan ole merkitystä. Kertoi, että ovat "meillä päin" tekemässä putkitöitä, ja kysyivät talomme ikää sekä putkien kuntoa. Tulisivat mielellään tarkastamaan, olisiko saneerauksen tarvetta. Kun talon ikä selvisi, asian arveltiin molemmin puolin olevan kunnossa, mutta ärsyynnyin silti. Olenhan elämäntyöni energia-alalla viettänyt, putket ovat melko tutuiksi tulleet kymmenien vuosien aikana, ja projektien toteuttamisen periaatteetkin.

Tarkastuskäynti ei maksaisi mitään. Tein muutamia kysymyksiä, ääneni taisi nousta koko ajan niiden aikana. Mikä olikaan yrityksen nimi? Ei kunnan vastausta, mutta Suomen suurin alal- laan. Missä sijaitsee? Tampereen puolella, osoite ei juuri nyt ole mielessä. Missä tekevät töitä täällä päin, että voisin käydä katsomassa ja kyselemässä? Liikutaan siellä suunnalla, yhtään osoitetta ei sanottu. Kerroin, että esitteitä, referenssejä ym. saa jättää postilaatikkoon ohi ajaessaan, mutta mitään ei ole näkynyt. Eikä pyyntö enää ollut ainakaan liian hiljaisesti esitetty. Tulipa vielä jokunen muukin sana sanotuksi hyvin selvästi.

Kuin vahvistuksena paikallislehdessä oli muutama päivän kuluttua juttu, jossa varmaan saman yrityksen henkilöt olivat melkein väkisin tulossa eräaseen taloon sisään. Vanhan rouvan kanssa oli sovittu, mutta tämä oli muuttanut mielensä tyttärensä kanssa puhelimitse neuvoteltuaan.

Mitä tällaisella tarinalla on tekemistä pitäjälehtemme kanssa? Varoitusta tietenkin. Lehtemme lukijat sattavat olla iäkkäitäkin, silti asumassa omissa mökeissään. Varokaa epämääräisiä kaupustelijoita, alkää päästäkö sisälle ainakaan useampaa henkilöä kerrallaan. Tarjota voidaan melkein mitä vain. Viime aikoina lehdissä on kerrottu ja mainostettukin esimerkiksi savuhormien tarkastusta ja korjausta. Yhden tarjouksen perusteella ei pidä ostaa mitään. Nuohooja kertoo hormin kunnosta kyllä.

Tätä kirjoitettaessa ei vielä kukaan voima- masti sanoa, missä tulevan kesän Pyhäjärvi juhlat pidetään. Lähiviikot tulevat olemaan ratkaisevia tässä suhteessa. Säätiön hallituksen kokouksissa toivottavasti asiat etenevät. Parhaamme yrittäme varmasti.



ESKO PULAKKA
hallintoneuvoston pj.

Pyhäjärvi-Säätiön hallitus kokoontui eduskunnassa

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen vuoden 2017 ensimmäinen kokous pidettiin Eduskunnan Pikkuparlamentin tiloissa säätiön hallituksen puheenjohtaja Pertti Hakasen vierana ja kutsusta. Usein hallituksen kokoukset ovat Sastamalassa, joka on säätiön kotipaikka, mutta aina silloin tällöin kokoonnutaan muullakin, esimerkiksi Helsingissä, jossa asuu yksi hallituksen jäsen, Juhani Forsberg.

Kokouksessa valmisteltiin asioita hallintoneuvoston maaliskuun kokousta varten, ja käsiteltiin mm. viime vuoden tilinpäätös ja toimintakertomus, laadittiin toimintasuunnitelma tälle vuodelle ja pohdittiin ensi kesän juhlan järjestelyjä.

Säätiön hallintoneuvoston jäsen **Antti Kaikkonen** kävi pikipäin kiireidensä keskellä tervehtimässä kokousväkeä. Eduskunnassa oli silloin samana iltapäivänä pääministerin ilmoitus hallituksen talouspolitiikasta ja keskustelu sen johdosta.

KIRSTI NASKALI

Lehti- seminaarista

Karjalan Liiton vuotuisen lehtiseminaari pidettiin 27.-28.1. Karjala-talolla. Lauantaina 28.1. tutustuttiin kuvajournalismin valokuvajaa ja graafikko **Elin Orpanen** johdolla. Kuulimme kuvan tulkinnasta, perehdyimme kuvan merkitykseen lehdessä ja jutun tukena sekä siihen, mihin kuvan käytössä tulee kiinnittää huomiota.

Iltapäivällä ideottiin Karjalan Liiton vuoden teemaan, Suomen itsenäisyys ja Karjala, liittyen juttuaiheita ja mietimme, miten aihetta voi hyödyntää pitäjälehdissä ja vaikkapa yhteistyötä tehden. Lisäksi Karjalan Liiton toiminnanjohtaja **Satu Hallenberg** kertoi liiton ajankohtaisista asioista.

Seminaarin yhteydessä oli myös mahdollisuus katsoa Metsäpirtti-juurisesta **Helena Eevasta** kertova elokuva Rakkaus ja sota.

Mukana seminaarissa oli kymmentä kymmenkunta siirtokarjalaisten pitäjälehtien edustajaa. Varsinainen seminaari on lauantaina, perjantaina oli tilaisuus vapaamuotoiseen keskusteluun.

KIRSTI NASKALI



Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen kokousväkeä eduskunnassa. Edessä vas. Pertti Hakanen, Kirsti Naskali ja Juhani Forsberg, keskellä Markku Pärssinen, Mauri Hauhia ja Esko Pulkka, takana Tarja Kopalainen, Pirjo Kiiala, Yrjö Inkinen, Jukka Pusa ja Kari Äikäs.



Pitäjälehtien tekijöitä ja taustajoukkoja kokoontui alkuvuodesta pidettävään lehtiseminaariin Karjalatalolle. Etualalla liiton kulttuurituottaja Mervi Piipponen.

Kurkistus perinteentallentaja Toini Pelkosen elämäntyöhön

Toini Pelkonen (o.s. **Vesikko**) syntyi marraskuun 22. päivänä vuonna 1919 Viipurin läänin Pyhäjärven pitäjän Noitermaan kylässä. Vesikon perheeseen kuuluivat Toinin lisäksi vanhemmat, isän vanhemmat mummo ja äijä, Toinin pikkusisar ja kaksi pikkuvettä.

Lapsuus Karjalassa oli turvallista maalaiselämää. Töitä maalaistalossa oli paljon ja Toini osallistuikin töihin muun muassa paimentamalla perheen karjaa, hoitamalla pikkusisaria sekä suorittamalla yksittäisiä kotiaskareita. Toinin kasvattajana toimi pääasiassa mummo, joka kasvatti uskonnon ja vanhojen sananlaskujen turvin. Äijä eli isän isä oli perheen johdossa. Äijä oli hyvä kauppias ja tarinoin mielellään pienelle Toinille Pietarin kaupoistaan.

Kansakoulua Toini kävi vuosina 1929-1933 ja koulunkäynti tuntui hänestä mielekkäältä. Toinin lempiaineita olivat historia ja erityisesti ainekirjoitus, josta hän saikin hyviä numeroita. Toini olisikin halunnut jatkaa oppikouluun. Perheessä ei kuitenkaan ajan ilmapöyrin mukaisesti arvostettu lapsien koulutusta, minkä johdosta koulunkäynti sai päättyä kansakouluun.

Rakkaus lukemiseen ja kirjoittamiseen

Lukeminen ja kirjoittaminen olivat Toinille tärkeää ajanvietettä jo lapsena. Ne innoittivat ja merkitsivät onnea, salaisuutta, omaa tilaa ja oman itsen toteuttamista.

Toini luki ja kirjoitti usein kotipihaansa pihlajan oksalla. Korkealla puussa oma mielikuvitusmaailma erottui selkeästi alhaalla olevasta arkisesta elämästä. Ylhäälläoikeistossa haaveet ja unelmat olivat lähempänä. Seuraavassa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle vuonna 1991 kirjoitetussa omaelämäkerrassa Toini kuvaa kirjoittamisen ja lukemisen merkityksiä:

Kirjoitin ja luin mielelläni. Se oli ainaisen sanomisen aihe. Kesäisin kiipesin meidän suureen kolmihäntäiseen pihlajaan ja luin siellä. Ei miellä kotona mitään kirjoja ollut kuin Raamattu, virsikirja ja Katekismus. Suurella itkulla sain käydä kirjastossa ja ostaa joskus Särpaleen tai Perjantain. Onnellisimmat hetket vietin rannassa lehmä paimenessa. Lehmät olivat järeissä, yksi lehmä ui joskus juonteiden ediste naapurin puolelle. Rannassa

oli yksi jalava, sen kiemuraisella oksalla istuin ja kirjoitin mielikuvitusihmisten elämästä. Olin tehnyt vihkon kaupan valkoisesta paperista, siinä olikin piilottelemista ettei kukaan nähty kotona. (SKS KRA. Sata 14037. 1991)

Koulun ja lapsuuden jälkeen kirjoitusharrastus jäi kytämään. Toini on harrastanut esimerkiksi kirjeenvaihtoa koko ikänsä. Tallessa on muun muassa yli 400 kirjeen sota-aikainen kirjeenvaihto, jota Toini ja hänen aviomiehensä kävivät keskenään.

Ensimmäiset lehtikirjoituksensa Toini kirjoitti 1960-luvulla *Alinpeeri*-lehteen. Lehdestä tarjottiin pian palstan toimittajan paikkaa. Toini kuitenkin kieltäytyi tehtävästä, koska halusi keskittyä perheeseensä. Perheenäitinä Toini kertoo kirjoittaneensa aluksi pääasiassa öisin. Toini pohtii yöllä kirjoittamisen olleen tulosta kasvattuksesta. Kirjoittamista ja lukemista pidettiin Toinin lapsuudessa turhanpäiväisinä huvituksina, joita joutui piilottelemaan. Yön hiljaisina hetkinä omassa rauhassa kirjoittaminen ja lukeminen eivät kuitenkaan kulluttaneet arvokkaana pidettyä työaikaa.

Palkittu kirjoittaja

Aikuisena ja suuren perheen äitinä Toini tunsi perheen olevan hänen työantajansa, eikä ”työaikana” ollut sopivaa kirjoittaa. Kun nuorin lapsista lensi omille teilleen, sai itti vihdoin omaa aikaa kirjoittamiseen. Seuraavana ote Toinin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle vuonna 1995 lähettämästä omaelämäkerrasta:

Silloin kun viisi lastani olivat pieninä, en paljon kirjoitellut. Omaisilleni ja mieheni kotiväelle joskus, muutamalle lottatoverilleni ja kakisalmelaiselle ystävälleni. Viimeinen lapseni lähti kotoa 1975, silloin tunsin, on joku harrastus löydettävää. Aloin kirjoittaa Karjalaisen Kulttuurin Edistämiskeskustölle. Sain kunniamaininnan *Nuorinuoleteni Karjalassa* -kirjoituksellani. Se innoitti. Aloin kirjoittaa Museovirastolle ja kohta Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle. – Kirjoittaminen on rikastuttanut elämäni ja vahvistanut heikkoa kotitaidin itsetuntoa. (SKS KRA. EJ 8380–81. 1995)

Heti alussa Toini sai monesta kirjoituksestaan kunniamaininnan, mikä luonnollisesti innoitti jatkamaan kirjoitusharrastusta. Toini

on voittanut muitakin kilpailuja: muun muassa *Perhe syntyi sodan keskellä* -kirjoituksellaan *Kirkeko ja kaupunki* -lehden kirjoituskilpailun. Vuonna 2005 Helsingin yliopiston Kulttuurin tutkimuksen laitoksen ja SKS:n järjestämästä *Kuka maamme puolustaa* -kirjoituskilpailusta Toini sai kunniamaininnan. Marraskuussa kekrin päivänä 2000 Kalevalaseura myönsi Toinille perinteen taitajan ja tallentajan tunnustuspalkinnon. Toini kertoo *Länsi Usimaa* -lehden tekemässä haastattelussa vuonna 2000:

Olen saanut monia palkintoja kirjoituksistani, mutta Kalevala-seuran palkintoa arvostan ehdottomasti eniten. Se on yhteenveto kaikista, mitä olen kirjoittanut. Toinen tunnustus, josta olen ylpeä, tuli Museoviraston vuoden 1988 keuruukilpailusta, jonka aiheena oli ”Sota-ajan nainen”. Kilpailussa oli 3200 osanottajaa ja sain jaetun toisen palkinnon.

Toinin *Sota-ajan nainen* -kirjoitus on lähes 200 sivua pitkä sisältäen pääasiassa kerrontaa lottajoihin. Lotuudella onkin ollut merkittävä rooli Toinin elämässä. Sotien aikana Toini toimi Tiituan, Ruokolahden, Lemin ja lopuksi Pyhäjärven viestikeskissä viestilottana.

Toini on vastannut lähes kaikkiin Museoviraston järjestämiin kyselyihin vuosina 1981-1996 ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran järjestämiin keruihin vuodesta 1981 lähtien. Arkisto- ja lehtikirjoitusten lisäksi Toini on osallistunut koitsetutjensa muistojen tallentamiseen. Esimerkiksi 1980-luvulla hän oli mukana kirjoittamassa talkoilla toteutettua Pyhäjärven Noitermaan koulupiirin kolmiosaista historiikkia.

Perinnetiedon keräämisen merkitys

Toinin kirjoitusten temaattinen kenttä on hyvin laaja. Erityisesti kirjoitukset suuntautuvat lapsuuden, karjalaisuuden, lottajien ja sota-ajan, äitiyden ja perheen pohdintaan.

Toini on kertonut haluavansa kirjoittamisen avulla välittää perinnetietoa tutkijoille ja tuleville sukupolville. Toinin kirjoituksissa onkin paljon esimerkiksi lottaperinnettä ja perinnetietoa luovutetusta Karjalasta. Perinneaines on kuitenkin ujutettu omakohtaisen kerronnan lomaan. Toini onkin sanonut kirjoittavansa mieluummin ihmisistä ja elämästä. Pelkästään toista, esineistä tai työtaivoista kertominen ”ei kieh-



Anna Hynninen onnittelemassa Toini Pelkosta hänen 90-vuotisyhdistysään. Kuva: Irmeli Aumo.

do”. Mikä on saanut Toinin kirjoittamaan elämästään ja kokemuksistaan niin paljon? Toini on kertonut *Karjala*-lehden tekemässä haastattelussa vuonna 1997 kirjoittavansa vanhoista ja jo taakse jääneistä asioista:

Niitä ei sovi sivuuttaa, niistä kertominen on jokaisen kirjoitustaitoisien ihmisen velvollisuus. Sitä paitsi asioiden muistien merkittäminen antaa paljon, ainakin minulle se on puoli elämää. Jos Luoja on siunannut sinua hyvällä muistilla, niin laita asiat ylös. Perinteen kirjoittaminen on tärkeää, näin jää jälkipolville muisto monesta meistä karjalaisista. (Karjala: puolueista riippumaton suomalainen karjalaisen lehti 1997).

Toini on nähnyt tärkeäksi tallentaa karjalaisia perinnettä. Kirjoittaminen on ollut rakas harrastus, mutta se on ollut myös velvollisuus. Onkin tärkeää huomioida tavallisten ihmisten muistojen tärkeys suhteessa viralliseen historian kirjoitukseen. Toinin kaltaiset aktiiviset perinteentallentajat ovat luoneet arvokasta aineistoa sekä tutkijoille että jälkipolville. He ovat kartuttaneet arkistoihin perinnetietoa karjalaisesta arjesta ja yksilön kokemuksista muuttuvassa yhteiskunnassa.

Kirjoitusten synty

Toini käyttää kirjoituksiinsa yleensä kirjakieltä, sillä karjalan murreta on hänen mielestään välillä hyvin vaikeaa kirjoittaa. Kirjakielen seassa Toini toki viljelee paljon murreaanoja ja suurin osa Toinin kirjoitusten sisältämisistä vuoroanoista on kirjoitettu murteella.

Toini on itse kuvallut kirjoituksiaan kouluttamattoman ihmisen teksteiksi, joissa kieliooppi ei ole aina hoissa. Toini kertoo suunnitelleensa kirjoituksiaan

yleensä kotikarskeiden lomassa, miettiänsä mistä kirjoittaa ja miten. Itse kirjoittamista Toini on kuvannut ajattelemisen kaltaiseksi:

Kirjoitan aivan samassa tahdissa kuin ajattelen. Ehkä sitä varten en pysty kirjoittamaan järjestelmällisesti, aika hyppii. Vaikaa on kirjoittaa, jos ovat valmiit ja tarkat kysymykset. Siitä tuli sanomista, mieheni sanoi, tuo asia olisi kuulunut tuohon, minäkin sen tiesin, mutta olin kirjoittanut toiseen kohtaan. (Kirje Anna Hynnille 2003).

Ajallisesta perspektiivistä katsottuna Toinin kirjoitukset painottuvat menneisyyteen. Toinin mukaan kirjoittamisen perustana toimivat pääasiassa omat havainnot. Toisaalta myös läheisten ihmiset muistot ja kerronta ovat toimineet kirjoitusten lähteenä. Esimerkiksi Toinin mummon tarinoita Toini muistaa paljon. Lisäksi Toini kertoo käyttävänsä muistelemisen ja kirjoittamisen apuna erilaisia lähteitä, kuten vanhoja kirjoja, valokuvia ja päiväkirjoja sekä kirjeitä, haastattelemalla tai yhdessä muistelemalla saatua toisen käden informaatiota.

Itsetunnon kohottaja ja voiman antaja

Jos Toinin kirjoitustyö on ollut arvokasta laajemmassa kulttuurihistoriallisessa mittakaavassa, on se ollut tärkeää myös Toinille itselleen. Kirjoittaminen on ollut tapa ilmaista itseä ja tapa pohtia omaa paikkaa maailmassa:

Kirjoittassani olen oma itseni, kukaan ei minua hallitse eikä määrää. Julkaisuaminen ei ole tärkeää, eikä kirjoituspalkinnotkaan. Totta kai ne kannustavat, tulee mieleen ”Osaahan minä-

kin jotakin!”.

Luulen että osaan kirjoittamisella parhaiten tulkita ja kertoa tuntojani. Olen muuttunut paljon kirjoittamisen mukana. Se on ollut valtava itsetunnon kohottaja ja voiman antaja! Usein olen elänyt kirjoittamani hetket uudelleen, saatan itkeä ja nauraa. Usein yöllä saatoin mennä miehenikin herättämään. Pistääköhän kirjoittamaan tämä nopeasti ympärilläni muuttuva maailma, myös koetut sodat, evakkous, köyhyys ja nyt tämä yltäkylläisyys. (Kirje Anna Hynnille 2005).

Kirjoittaminen on antanut Toinille voimaa ja erilaisissa kilpailuissa menestymisen on luonnollisesti kohottanut itsetuntoa. Vaikka ”tavallisten” ihmisten arkistoihin suuntautunut kirjoittaminen on Suomessa hyvin suosittua ja arkistointineistot ovat valtavat, ei arkistokirjoittamisen merkityksiä kirjoittajilleen ole Suomessa liiemmin tutkittu.

Helmikuun lopulla julkaistavassa väitöskirjassani *Minä, lottajana, vaimo, äiti. Kerronnan variaatio ja toimijuus aktiivikertojan muistelu-kerronnassa* pyrin nostamaan aktiivikirjoittamisen ja muistelun merkityksiä päivänvaloon. Tutkin väitöskirjassani Toini Pelkonen kerrontaa, etupäässä hänen kerrontaansa karjalaisesta lapsuudesta, lottuudesta, avioliitosta sekä suurperheen äitiydestä.

Toinin kerronnan kautta tutkimuksi tuoti esiin sekä kerrontaan ja muistelemiseen liittyviä tietoja että suomalaisessa yhteiskunnassa 1900-luvulla tapahtuneita erityisesti naiseuteen liittyviä kulttuurisia murroksia.

ANNA HYNINEN

Kalervo Roininen

s. 30.8.1921 Vpl. Pyhäjärvi
k. 2.12.2016 Piikkiö

*Hiljaa voimat uupui,
lähdön hetki lähenei.
Väistyi vaiva, tuli rauha,
uni, kaunis, ikuinen.*

Lämmöllä muistaen
Lapset
Lastenlapset
Lastenlastenlapset



Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitos osanotosta.

Meille niin rakas

Rainer PÄRSSINEN

* 23.6.1932 Pyhäjärvi VL
† 8.12.2016 Hämeenkyrö

*Kertokaa Karjalaan liitävät limmut
kumpuni kukilta kuiskaus tää.
Vaikka polkuni kauas kulki
Karjalan sineen sieluni jää.*

Rakkauksella kaivaten ja ikävöiden
Marja Liisa ja Ari
Kari perheineen
lapsenlapset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät



*Levolle laske Luojani,
armias ole suojani,
sijaltain jos en noudisi,
taivaaseen ota työksi.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas puoliso, isä ja äijä

Pekka Laulajainen

s. 21.4.1934 Pyhäjärvi Vpl
k. 12.1.2017 Turku

Jeesus sanoo:

*"Minä olen ylönousemus ja elämä;
joka uskoo minuun, se elää,
vaikka olisi kuollut." (Joh. 11:25)*

Kiitollisuudella muistaen

Raija

Jussi ja Ruusa perheineen
Jaana ja Jarmo perheineen
Tiina ja Janne perheineen
Taneli ja Linn perheineen
sukulaiset ja ystävät

KARJALAN LIITON alkaneen kolmivuotiskauden teemana on Karjalan perintö. Karjalan perintöön liittyy monia asioita; sukututkimus, juuret, historia, rakennusperintö, luonto, ruokakulttuuri... Karjalan Liitosta toivotaan, että jäsenseuroissa monipuolinen Karjalan perintö -teema otetaan käyttöön tulevina vuosina. Vuoden 2017 teema on luonnollisesti **Suomen itsenäisyys ja Karjala**.

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Karjalan Liitto pyytää tietoja Suomi 100 -tapahtumista, joita jäsenyhdistykset järjestävät. Lähettäkää seuranne järjestämät Suomi 100 -tapahtumat osoitteeseen tapahtumat@karjalanliitto.fi. Ne lisätään liiton sivuille.

Kirkonsanoma

Kiiruhda hitaasti

Nykyisessä elämänmenossa muutosvauhti on kova. Kun itse kukin istumme muutosten kerkassa, kaksin käsin täytyy pitää kelkan laidoista kiinni pysäköinteen kyydissä.

Olen eläkevuosieni harastukseksi aloittanut uuden kielen opiskelun. Minulle on muodostunut varsin selvä kuva siitä, kuinka paljon voi uutta kieltä omaksua kymmenessä vuodessa, kun ottaa huomioon vähäisen tai enintään kohtuullisen työmäärän. Hyvään kielitaitoon on vielä pitkä matka.

Nyt eletävä älypuhelimien aika on tuonut arkeemme niin ikään uuden kielen. Puhutaan tubettamisesta, twiittamisesta ja instagrammista. Uskallan olettaa, että tämän vuoden aikana älylaitteiden kilpailu tuo jälleen käyttööme uuden käsitteen. Se olisi vielä saman tien omaksuttava, että pysyisi mukana vinnosti muuttuvassa elä-

mässä. Nuoret elävät tässä maailmassa kuin kalat vedessä. Meiltä vanhemmilta uuden omaksuminen käy hitaasti.

Tässä ajassa tapahtuu myös suuria muutoksia, joita voimme joka päivä seurata uutisista. Joku saattaa kysyä, mihin tämä maailma on menossa. Suuret muutokset vaatisivat paljon tilaa, että ne voisivat rauhassa kehittyä kohti hyvää ratkaisua. Tällaista tilaa antaa aika, sitä vain ei tunnu olevan, kaiken pitäisi tapahtua saman tien. Elämä ei tietenkään voi pysyä paikallaan aina samanlaisena. Ihmisen mielikin ennen pitkää mukautuu muutoksiin. Vauhti vain tuntuu kovalta.

Käteeni osui pieni ja yleistajuinen teoreettista fyysikkää käsittelevä kirja. Siinä kerrottiin, että Albert Einstein vietti vuoden nuoruudessaan vetelehtimällä

päämäärättömästi. Kirjoittaja ei ihaile joutilaisuutta, vaan hän on sitä mieltä, että ihminen ei kehity, ellei hän välillä tuhlaa aikaa. Teohokkuus ei välttämättä ole sitä, että paljot asiat tapahtuvat nopeasti. Ehkä hitaat muutokset johtaisivat pysyvämpiin ratkaisuihin.

Nopeat muutokset voivat johtaa tilanteeseen, jossa eri ihmisille muodostuu asioista erilainen käsitys. Jokainen ryhmä pitää tiukasti kiinni omasta totuudestaan. Pahimmassa tapauksessa keskustelu tyrehtyy kuvitelmaan, että meidän totuutemme on paras ja kestävin.

Tuo pieni kirjanen kertoi vielä, että Einstein ja Charles Darwin aloittivat saattotensa esittelyn sanomalla "mielestäni" tai "nähdäkseni". Nero empii, oli kirjoittajan johtopäätös. Olemmeko me tavalliset ihmiset liian nopeasti liian varmoja.

Jeesuksenkin aikana tunnettiin kiire. Ihmisiä tuli ja meni koko ajan, eivätkä opetuslapset ehtineet edes syödä. Silloin Jeesus sanoi heille: Lähtekää mukaani johonkin yksinäiseen paikkaan, niin saatte levähtää.

Herramme itsekin vetäytyi yksinäisyyteen ja hiljaisuuteen aika ajoin. Jeesus puhui myös odottamisesta ilman kiirettä. Hän sanoi: Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte varustukseksenne voiman korkeudesta.

Vanha sanonta puhuu hitaasti kiiruhtamisesta. Elämän käänneet ja muutokset tarvitsevat tilaa. Aika antaa tällaista tilaa. Mitä suuremmasta muutoksesta on kysymys, sitä enemmän aikaa tarvitaan.

HEIKKI
PAUKKUNEN

Sata vuotta sitten:

Kenkäpula koveni

Ensimmäinen maailmansota aiheutti pulan nahoista ja nosti niiden hintoja. Jalokineet ja niiden valmistusmateriaalit olivat yksi kriittisimmistä tuonti- ja vientitavaroista vuonna 1917.

Tullihallitus ilmoitti 11. tammikuuta 1917 kiertokirjeellään senaatin kauppa- ja teollisuustoimituskunnan uudesta määräyksestä: Tullin takavarikoimia vuotia ja nahkoja ei saa enää huutokaupata, vaan ne pitää luovuttaa suoraan Suomen Nahkateollisuuden Harjoittajain Keskuskomitealle. Komitea vastasi raaka-aineen jakelusta tehtaille ja määräsi hinnat.

Nahkaa ja kenkiä takavaroitiin koko ajan ja paljon, koska niiden vienti ilman lupaa oli kielletty. Kielto koski myös Venäjää, missä kengistä oli ankara pula. Ensimmäisen maailmansodan aikana Venäjällä oli käyty Suomessa kenkäostoksilla. Junamatkustajilla oli tapana vaihtaa uudet kengät jalkaan juuri ennen Venäjän rajaa, jotta ne näyttäisivät vanhoilta. Myös Saimaan kanavaa pitkin kuljetettaviin, Venäjälle meneviin halkokuormiin kätettiin kenkien pohjanahkoja.

Suomessa olevat venäläiset sotilaitkin joutuivat hakemaan lupia nahkapulien viemiseksi Venäjälle omaa käyttöönsä varten. Venäjällä annettua määräksestä tiedotettiin uudel-

la kiertokirjeellä 12. helmikuuta 1917. Sillä kiellettiin "kaikenlaisten jalkineiden ja saapasnahkojen" lähettämisen myös Venäjän ulkomailla oleville sotavangeille.

Jatkossa sotavangeille sai lähettää vain sallittuja tavaroita ja erityisesti peltipäilyksessä. Suomen tullin oli valvottava myös näitä lähteyksiä. Kenkä- ja nahkapula johtui useista syistä. Ennen ensimmäistä maailmansotaa kenkien pohjanahkaa oli tuotu ulkomailta, ennen kaikkea Saksasta. Sodan vuoksi tämä oli lopunut.

Valtaosa kengistä valmistettiin tuolloin nahasta. Lisäksi nahkaa tarvittiin monein sotatarvikkeisiin, kuten hihnoinhin ja remmeihin, joita valmistettiin Venäjän armeijalle Suomessa, kuten sotilaiden kenkiäkin.

Vuosi 2017 on Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuoden ajan Tullin historiamuistelut omistetaan vuoden 1917 tapahtumille.

– Tuomme esiin asioita, jotka koskivat Tullin päätehtäviä ulkomaankaupan edistämistä, säätelijänä ja valvojana, kertoo tullilylitarkastaja **Janne Nokki**.

– Suomen ulkomaankauppaan ensimmäisen maailmansodan ja itsenäistymisvuoden tapahtumat vaikuttivat vuosikymmeniä. Tulli valaisee itsenäisen Suo-

men kriittisiä vaiheita julkaisemalla artikkeleita, tarinoita ja kuvia 1800-luvun lopulta lähtien laatimansa ulkomaankaupan tilastojen pohjalta.

Suomen tullin on osa Euroopan unionin tullijärjestelmää. Tulli on valtiovarainministeriön tulosohtajama virasto, joka toimii yhteistyössä elinkeinoelämän sekä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten kanssa.

– Tullin palveluksessa on noin 2 000 henkilöä.

vpl.Pyhäjärvi

Kotisivut
osoitteessa:

[www.karjalanliitto.fi/
vplpyhajjarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhajjarvisaatio)

Kivisydän

Jos sydämes vain kivistä on
se halkee lailla kallion,
se kivipeltoon heitetään
ja sinne peitetään.

Vain lihassydän uudistuu,
se hyvään peltoon kumartuu,
se tietä kantaa astelee
ja aurinkoa tarkkailee.

Se auringosta voimaa saa,
näin lähimmäistä rakastaa,
on ystäväsi parhain.

SUOMA SAARINEN

Taubila esiin uutena kirjana

Hyvät pyhäkylloiset, jälleen on vuosi vierähtänyt ja on aika yleiseen kokoukseen.

Kokous on 22.4.2017 Kiikassa Kinnalan Koukulla Haapaniementie 21. Kokous alkaa kello 11.30 ruokailulla, josta perimme 20 euroa henkilöä.

Kello 14.00 alkaa uuden kirjan "Taubilan kartano - lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan" julkistamistilaisuus. Kirja on myytävänä tilaisuudessa.

Ilmoitathan ystävällisesti tulostasi jompaan kumpaan tai molempiin tilaisuuksiin:

Seija Jokiselle puh. 040 8355820,
sähköposti seija.jokinen@netti.fi tai

Mauri Hauhialle puh. 040 0213369,
sähköposti taubila@pp.inet.fi.

Vpl. Pyhäkylä-Seura tarjoaa kahvit tilaisuuden lopuksi.

Olette kaikki tervetulleita, tervetuloa.

VPL. PYHÄKYLÄ-SEURA
HALLITUS



Merkkipäiviä



90 vuotta täytti 3.2.2017 **Orvokki Vanhanen** Lappeenrannassa.

OIKAISU. Pyhäjärven Jaaman poika **Veikko Kaasalainen** muisteli viime numerossa lehmän kanssa tekemäänsä eväkomatkaa. **Heikki Kaasalaisen** vaimon nimi oli **Anni** eikä Maria, niin kuin se juttuun virheellisesti oli pujahtanut.

Tuleeko lehtesi oikealla

osoitteella?

Soita osoitteenmuutos puh.
040 730 2622
tai toimitukseen
sähköpostilla
tai nettisivulta
löytyvällä
lomakkeella.

Osoite ei muutu
vain postiin
ilmoittamalla.

Tilaa oma lehti

vuosikerta
35 euroa,
12 numeroa
vuodessa

Mie en muista mittää

Olen syntynyt 7.10.1939 eli saman päivän aamuna, kun isäni **Juho Äikiä** joutui lähtemään YH:n käsikyn mukaisesti Konevitsaan. Ennen varsinaisen sodan alkamista hän ehti kyllä käymään kotona ja pojan ristiäisilaisuus oli 18.10. Isäni joutui mm. Keljan koviin taisteluihin jouluna 1939 toimiessaan Kekinniemen sulkulinnakkeen tykinjohtajana. Sodan päätyttyä hän palasi perheensä luokse Alavudelle ja sieltä aikanaan sitten jatkosotaan.

On ymmärrettävää, että ensimmäisestä evakkotai-paleesta en muista yhtään mitään. Vanhoja valokuvia katsellessa ja vanhempien ihmisten kertomuksissa kuunnellessa asiat tulevat hieman tutummiksi.

Asumme ennen talvisotaa 11 hengen suurperheessä Rotjanlahdessa. Perheeseen kuuluivat isovanhemmat **Helena** ja **Aapro Äikiä**, vanhin lapsista **Armas** puolisonsa **Alisan** kanssa ja lapset **Aarni**, **Martti** ja **Helka**. Isäni Juho ja v. 1938 miniänsä taloon tullut **Aino** ja tietysti muuttaman viikon ikäinen **Reino**-poika. Talon aikamiespoika **Viljo** asui ylä-

kerran vinttikamarissa meidän kamarimme vieressä. Perheen ainoa tytär, **Hilja**, oli hieman aikaisemmin muuttanut miniänsä **Arvi Hinkkasen** puolisona Lahnavalkamaan.

Alavudelta muuttimme sitten Kiikoisten kautta takaisin Pyhäjärvelle syyskuun lopussa 1941 eli ensimmäisten muuttajien joukossa. Talon miehet olivat sodassa ja isoisä Aapro kuoli Alavudella. Mummo **Helena** ja miniät **Alisa** ja **Aino** johtivat joukkonsa sodassa säilyneeseen kotiin Rotjanlahteen.

Luonnollisesti en tuosta paluusta kuin asumisesta Alavudellakaan muista mitään. Armas ja Juho pääsivät hyökkäysvaiheen jälkeen siviiliin. Mikkolan talon syreenipensaat kukkivat vuoden 1942 kesällä. Vaikka oheisessa valokuvassa ei ole vuosilukua, olen sen ottamisajankohdan osannut ajoittaa juuri loppukesään 1942. Kuvasta puuttuu nimittäin serkkuni **Martti**, joka kuoli tapaturmaisesti Linqvistin myllyn remmeihin. Lisäksi huomaa, että äitini odotus seuraavasta pojastaan **Ristos-ta** ei vielä kummempin näy ulospäin. Risto syntyi

huhtikuussa 1943. Vaikka isän sylissä istuessani tarkkaavaisesti katselen ympärilläni, en muista mitään.

Veljeni **Riston** syntymään en muista sitäkään. Ehkä utuisena kuvana saattaa mieleen tulla muun perheen huomion kohdistuminen uuteen vauvaan ja Reinin hemmottelu jäi vähemmälle.

Ensimmäiset omat muistikuvat tulevat vuodelta 1944. Meillä oli sellainen harvinaisuus kuin puhelin. Kiersin kammesta ja ilmoitin **Iljaksella** olevaan puhelinkeskukseen kanan munineen uuden lämpimän munan.

Muistan meillä olleen **Mikko**-nimisen sotavangin. Muistan myös, kun isän kanssa kävimme hevosella Kuoppalammin vankileirillä. Vemme sinne leipää ja toimme ruuanjätteitä sioille. Eräs mustapartainen vanki antoi minulle variksenkokoisen lastuista sommitellun linnun. Valitettavasti toisen evakkomatkan aikana lintu hävisi johonkin.

Keväällä 1944 lahnankudun aikaan muistan Äikiän veljesten saaneen mahtavan lahnasaaliin Keljanlahdelta. Kaksi koslakärillistä isoja lahjoja tuotiin pihaan nais-



Äikiän perhettä kesällä 1942 Mikkolan talon päädyssä. Henkilöt vas. Helena Äikiä, Armas, Aarni, Helka, Alisa, Aino, Juho ja Reino.

vän perattavaksi.

Toinen evakkomatka alkoi juhannuksen aikoihin 1944. Tulimme ensin kuorma-auton lavalla johonkin Simpeleen seuduille ja siitä nousimme junaan. Kumminkin Alisa ja poikansa **Aarni** ajoivat lehmäkarjan muiden pyhäjärveläisten tavoin kohden Keuruuta. Junassa muistan väkeä olevan paljon. Eräs sotilas nukkui lattialla poikittain. Mi-

nua pelotti, sillä luulin vainajia tuotavan tällä tavoin. Kun harppasin sotilaan ylitse, jalkani kosketti häntä ja sotilas liikahti. Parkaisin äidilleni: "äiti tää elää vielä".

Kun oma muisti on lähes olematon, Karjalan ajoilta olen vuosikymmenien aikana seurannut mm. tämän Vpl.Pyhäjärvi-lehden välityksin vanhempien ihmisten kertomuksia niin entiseltä kotiseudulta kuin

evakkotai-paleenkin ajoilta. Toki maastokohdat Pyhäjärveltä on tullut tarkistettua monien kotiseutumattojen aikana. Lisäksi serkkuni **Kauko** on koonnut mahtavan sukukirjan Äikiän Aapron ja Helenan elämän vaiheista ja kerran vuodessa kokoonnumme muistelemaan suvun kotaloita.

REINO ÄIKIÄ

Puheenjohtajan palsta

Tulevan kesän Pyhäjärvi-juhlat työllistävät iloisella tavalla hallituksen väkeä. Monenlaisia kysymyksiä nousee esiin ja monet asiat askarruttavat – uskomme kaiken kuitenkin järjestyvän.

Matkustussuunnitelma on ehkä valmistautumisista nyt tässä keväällä isoin asia. Olemme kartoittaneet yhteistyökumppaneita ja näyttää siltä, että saamme vastuullisen matkanjärjestäjän/liikennöitsijän kanssa sopimuksen aikaiseksi ja matkojen markkinoinnin käynnistiin maaliskuun lehdessä. Matkalle ilmoittautumiseen jää reilusti aikaa aina toukokuun loppupuolelle saakka.

Matkavaihtoehtoja tulee näillä näkymin ainakin kolmea erilaista myyntiin. Majotusvaihtoehtojakin on useita, Konevitsan tai Valamon käynti sisältyy joihinkin paketteihin. Huomioimme eri matkapaketteihin myös kotiseututrettiä.

Juhlaviikonloppu toteutetaan hyvin pitkälle samalla tyyllillä kuin mikä tahansa kotiseutumatka. Sunnuntain juhla sopeutetaan sää- ja muihin olosuhteisiin – kuitenkin perinteisen kaavan mukaisesti juhlamessuineen sekä seppeleen laskuineen.

Juhla- ja seikkailumielteä kaivataan matkalaisilta näissä juhlissa nyt enemmän kuin perinteisissä juhlissamme olemme tottuneet, koska matka suuntautuu toisen valtion alueelle ja eri kulttuuriin. Monille nämä haasteet ovat tuttuja aiemmilta reissuilta; silti nekin matkat ovat olleet onnistuneita.



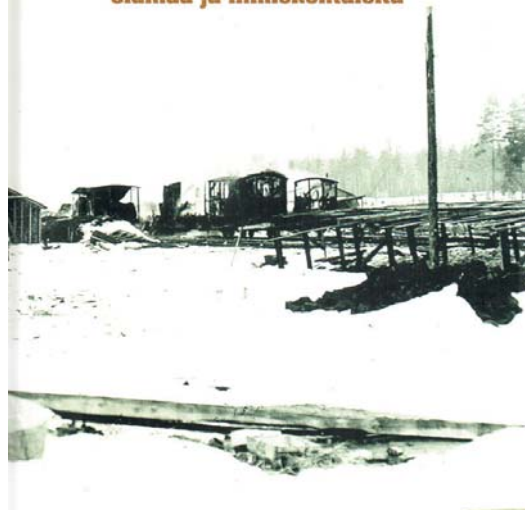
Onnistuneiden juhliemme lähtökohdat ovat yksityiskohtainen suunnitelma, ennakkoon sovittujen toimintatapojen toteuttaminen ja Yhdessä – Suomi 100 vuotta -teemaa myötäillen.

Toivon omatoimimatkojen järjestäjien ottavan allekirjoittaneeseen yhteyttä järjestelyjen yhteensovittamiseksi.

PERTTI HAKANEN
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallituksen puheenjohtaja

SUVANNON SEUTU 1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita



Elämää ja ihmiskohtaloita
vuosilta 1917-1921

Hanki teos, joka kertoo vaiheita
Suomen itsenäisyyden alkuajoilta!

Tilaukset
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Vpl. Pyhäjärvi-seura
Vpl. Pyhäkylä-seura

Kansanedustajat jalkautuivat kouluihin nuorten luo

Pyhäjärveläistäustaiset kansanedustajat **Pertti Hakanen** ja **Antti Kaikkonen** jalkautuivat tammihelmikuun vaihteessa kouluihin muun muassa Keravalla ja Sastamalassa.

Kouluvierailut ovat osa Suomi 100-juhlavuoden tapahtumakokonaisuutta eduskunnassa. Kansanedustajat kouluissa -tapahtuman aikana kansanedustajat vierailivat yli 450 koulussa ympäri Suomen. Vierailuja oli Ahvenanmaalta Enontekiöille.

Valtaosa kansanedustajista vieraili oman kotiseutunsa tai vaalipiirinsä kouluissa ja oppilaitoksissa. Osa vierailuista toteutettiin niin, että samassa koulussa oli useampia kansanedustajia. Koko juhlavuotta kuvaavaksi teemaksi on valittu ”Yhdessä”.

Kansanedustajat kertoivat kouluissa omasta työstään, mutta ennen kaikkea oppilailla ja opiskelijoilla oli mahdollisuus kasvotusten esittää kysymyksiä



Antti Kaikkonen (yläkuvasessa oikealla) ja **Pertti Hakanen** osallistuivat kansanedustajien kouluvierailuihin, joitan tehtiin yli 450 koulun.

heitä kiinnostavista asioista. Näitä olivat Hakasen ja Kaikkosen mukaan erityisesti käytännön asiat, kuten se, mistä kansanedustajan tavallinen työpäivä koostuu tai miten voi vaikuttaa lainsäädäntöön.

– Vierailut kouluissa osoittivat sen, että meillä on upea nuoriso, jonka tu-

lervaisuutta on lainsäätäjän näkökulmasta toteutettava vastuullisesti.

– Kouluvierailut olivat erinomainen idea levittää tietoutta eduskunnasta ja lainsäädäntötyöstä, kansanedustajat toteavat.

NIKO PIKKUAHO



Konevitsa ry on toiminut 25 vuotta: Aineellista ja henkistä tukea luostarille

Ennen sotia Vpl. Pyhjärven pitäjään kuuluneella Laatokan saarella valmistaudutaan jo parin vuoden päästä vietettävään Konevitsan luostarin 625-vuotisjuhlaan.

Vuonna 1393 perustettu luostari palautui touko-kuussa 1991 armeijalta Venäjän ortodoksisen kirkon haltuun. Saman vuoden joulukuussa Heinävedellä perustettiin jälleennakennettavan luostarin toimintaa tukemaan Konevitsa ry. Sen ensimmäisen vuosikokouksen 16.1.1992 kokoonnuttiin Lappeenrannassa.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalissa vietettiin nyt 4.2. yhdistyksen 25-vuotisjuhlaa, mihin liittyivät myös Uspenskin katedraalissa pidetty vigilia ja liturgia.

Yhdistyksen taipaletta

Luostarin kunnostustöissä alusta alkaen mukana ahertaneesta, restauraattori **Andreas Heikki Hännisestä** valittiin tukiyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja (1991-1994). Hänninen oli perustamassa tukiyhdistystä.

Nykyinen Konevitsa ry:n puheenjohtaja, rovasti **Heikki Jääskeläinen** valittiin edelleen jatkamaan 2003 alkanutta uraansa joulupäivänä pidetyssä vuosikokouksessa. Uudeksi jäseneksi hallitukseen valittiin Pekka Sankilampi Jyväskylästä entisten **Kirsti Fäherin, Jarmo Ihalaisen, Anastasia Injushinin, Veikko Muuronen ja Asta Rosenström-Forteliuksen** lisäksi.

Yhdistyksessä on 247 jäsentä. Yhdistyksen historiikki koostuu sen toiminnasta kootusta valokuvannäytelmästä.

Lähes jälleennakentamisen alkuvuosista lähtien ja edelleen aktiivisesti yhdistyksessä mukana, ensin sihteerinä ja vuosina 2000-2008 puheenjohtajana, aktiivisesti toimiva **Helena Pavinskij** oli koonnut kertonut luostarin toimintaa viime vuonna. Pavinskij on toiminut kielenkääntäjänä ja tulkkina useissa yhteyksissä, niin nytkin vuosikokouksessa ja juhlassa. Juhlan päätöspuheessaan hän totei ”Konevitsa ry:n tarkoitus – ”aatteellisesti ja taloudellisesti tukea Konevitsan luostarin aineellista ja henkistä elämää sekä tulevaa kehitystä” – on edelleen ajankohtainen. Yhdistyksenkin elämässä on ollut ylä- ja alamäkiä, alkuvuosien valtavan innostuksen jälkeen avustaminen on hiipunut, muttei koskaan sammunut.”

Jälleennakennustyötä 25 vuotta

Konevitsan luostarissa pidettiin varsinaiset 25-vuotisjuhlit viime vuonna 27.-29.5. Juhlavuoden kunniaksi istutettiin nuoria tammipuita satamasta luostarin pääportille vievälle lehtipuuaukulle.

Nyt vietetyssä tukiyhdistyksen juhlassa oli saatavana vastailmestynyt venäjänkielinen, näyttävä kuvateos luostarista. Näitä venäjänkielisiä kirjoja on ilmestynyt kymmenen ja viiden vuoden välein.

Luostarissa on uudelleen avaamisen jälkeen toiminut neljä johtajaa, nykyisin piispoina toimivat **Nazarij 1991-1999, Mstislav 1999-2001 ja Isidor 2001-2007** sekä pisimpään heistä igumeni **Aleksander** vuodesta 2007 alkaen. He kaikki olivat yhdistyksen juhlassa paikalla.

Heidän puheidensa ja tervehdyksien lisäksi saatiin mm. nauttia piispojen, igumenien ja muiden korkearvoisten venäläisvieraiden extempore-kuoron moniäänisestä komeasta laulusta.

Luostarin historiasta kertoi luostarin ensimmäinen johtaja, nykyisin Kronstadtin piispana toimiva **Nazarij**. Hänen katoastaan elävöitti kuvakooste menneiltä vuosikymmeniltä Konevitsa ennen ja nyt. Piispa Nazarij kertoi, miten sodan jälkeen armeijan jäljiltä retuperälle päässeiden luostarin tilojen kunnostaminen käynnistyi ja on vuoden 1991 jälkeen edennyt.

Konevitsa tänään

Igumeni Aleksandrin mukaan Konevitsan luostarissa eletään merkittävää rakennushankkeiden aikaa. Jokainen luostariin tänä vuonna tulija näkee kaikkialla saaren satamasta alkaen röykkiöittäin rakennustarvikkeita.

Viime vuonna luostarissa työskenteli 130 rakentajaa. Luostarin pääkirkon alakkokohan on ollut jo pian kymmenen vuotta valmiiksi entisoitu, mutta yläkirkon odottamassa ollut entisöinti on muutamien maalaus-ten osalta nyt aloitettu. Valokoin hotelli on purettu kokonaan sisäosiltaan ja jäljellä olevien, entisöitävien ulkoseinien seinien sisälle rakennetaan uutta hotelliä. Sen arvioidaan valmistuvan parin vuoden kuluessa, luostarin 625-vuotisjuhlaan mennessä.

Mantereelta ollaan vetämässä sähkövirtaa Laatokan pohjaan opetettavalla kaapelilla. Vesihuoltoon kuuluu porakaivon ja jätevesipuhdistamon rakentaminen. Sortanlahden ja

luostariisaaren väliseen liikenkenteeseen on tulossa Konevets-aluksen lisäksi uusi laiva. Sortanlahden satamaluella ja niemellä alue luostarin käyttöön laajenee ja sinne aiotaan rakentaa uusi hotelli luostarin vieraiden käyttöön.

Tervehdyksensä juhlaan toivat luostarien johtajina toimineiden lisäksi mm. Heinäveden Valamon luostarista arkkipiispa **Sergei**, Keiteleen kunnasta kunnanjohtaja **Hanna Helaste**, Kuopion ortodoksisen seurakunnan edustajana diakoni **Heikki Suomala**, restauraattori **Andreas Heikki Hänninen** ja luostarin tukiyhdistysten edustajana **Tapio Maljonen**. Pyhän Athosvuoren ystävästä Vpl.Pyhäjärvi-Säätiön edustajia ei ollut juhlassa mukana. Säätiö teki alkuaikoina luostarin jälleennakentäjien kanssa aktiivista yhteistyötä. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö oli merkittävien yhteistyötahojen ennen Kuopion kaupungin mukaantuloa, toteaa yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja **Andreas Heikki Hänninen**.

Alkuun vuosikauden ajan luostarin jälleennakentamistyöhön osallistui runsaslukaisesti suomalaisia. Monet heistä ovat nyt jo kuolleet tahi ikääntymisensä vuoksi joutuneet jäämään pois. Merkittäviä lahjoituksia antoivat aikoinaan mm. Kuopion kaupunki, Suomen opetus- ja ympäristöministeriö sekä Tikkurila Oy. Näiden lahjoittajatoimien vähitellen vetäytyttyä tilanne on muuttunut. Venäjän ortodoksisen kirkon ja Venäjän valtion tuki on viime vuosina kasvanut huomattavasti. Itse presidentti **Putin** vieraili luostarissa ennalta tulostaan ilmoittamatta ja numeroa itsestään tekemättä viime heinäkuussa. Valvistamattoman tiedon mukaan hän olisi käynyt siellä sitä ennen kerran ollessaan Pietarin kaupunginjohtajana.

Runsaslukisten venäläisten pyhiinvaeltajaryhmien lisäksi suomalaisia on käynyt kesäisin luostarissa pyhiinvaellusmatkoilla ja talkootöissä. Luostarin toimet-katsauksessa todetaan luostarissa käyneen kaikkiaan 15.371 henkilöä, joista ryhmiä ja yksityisiä henkilöitä 8.057 henkilöä ja reidille pysähtyneistä laivoista 7.314 henkilöä. Suomesta Konevitsa ry:n koordinoimina on käynyt noin 40 henkilöä. Konevitsa ry:n järjestämänä ensi kesän pyhiinvaellusmatka toteutetaan 21.-23.7. ja talkooleiri 30.7.-6.8.

KAARINA
PÄRSSINEN



Venäläisistä piispoista, igumeneista ja yli diakoneista koostunut extempore-kuoro esiintyi juhlassa. Kuva: Heikki Jääskeläinen.



Uusiksi kunniajäseniksi kutsuttiin Marja Rautava Varkaudesta, rovasti Leo Iltola Heinäveden Valamosta sekä Tihvinän ja Lotinanpellon piispa Mstislav. Kuva: Heikki Jääskeläinen.



Konevitsan luostarin kunnostustyön aloittavien silloinen luostarin igumeni, nykyinen Kronstadtin piispa Nazari ja arkkipiispa Nikita Veselov. Kuva: Kaarina Pärsinen.



Konevitsa ry:n 25-vuotisjuhlaan osallistui yhdistyksen jäsenten ja yhteistyökomppanin lisäksi toistakymmentä vierasta Venäjältä. Eturivissä vasemmalta piispa Ignatij, Mstislav ja Nazari, Joensuu piispa Arseni ja luostarin nykyinen johtaja igumeni Aleksandr. Kuva: Heikki Jääskeläinen.

Suomenhevosten merkitys oli suuri vuosina 1939 – 1944 käydyissä sodissa, osa II

Kirjoituksen ensimmäinen osa julkaistiin tammikuun lehdessä 1/2017.

Huhtikuussa 1940 aloitettiin hevosten kotiuttaminen, sillä niitä tarvittiin kipeästi alkaviin kevään kylvöihin. Monet hevoset laukkasivat juna-asemalta kotiin, kun ne palautettiin rintamalta.

Talvisodan aikana menehtyi 7200 hevosta. Väli- rauhan aikana hevosten määrää sotajoukkojen organisaatiossa vähennettiin ja vastaavasti moottoriajoneuvojen määrää lisättiin, vaikka mahdollisuudet tähän olivatkin hyvin rajalliset. Kesäkuussa 1941, ennen jatkosodan alkua, otettiin puolustusvoimien käyttöön 35000 hevosta armeijan omien 9500 hevosen lisäksi.

Hevoset olivat sotilaille kohtalotovereita. Tykkejä vetäneet hevoset olivat kaikkein suurimmassa vaarassa joutua pommituksen tai sotatoimen uhriksi. Raskaan kuorman vuoksi ne eivät päässeet maastoutumaan. Monet hevoset oppivat menemään pitkälle ojaan ihmisten kanssa, kun ne joutuivat tykistökeskitykseen.

Jos hevonen oli sotilaan oma holhokki, niin sen kuolema aiheutti monesti suuremman surun kuin jonkun tuntemattoman ihmisen kuolema, kertoo **Riitta-Maria Leinonen**, filosofian tohtori ja yliopisto-opettaja Oulun yliopistosta. Leinonen on tutkinut ihmisen ja hevosen välistä suhdetta talvi- ja jatkosodassa.

– Jatkosodassa osa sotahevosista kuoli riittämättömään hoitoon, koska hevosten huolto oli järjestetty huonommin kuin talvisodassa. Sodan pitkittyessä elintarvikkeista ja rehuista oli säännöstelystä huolimatta puutetta. Sotilaat saattoivat käydä henkensä uhalli hakemassa heinää hevosille ladoista, jotka sijaittivat ”ei kenenkään maalla”.

– Kun miehet illalla kävivät taputtelemassa hyvät yöt hevosille, niin he antoivat palan leipää omasta annoksestaan, kun ei ollut muuta annettavaa.

– Suomessa hevosmiehet kirjoittivat kirjoja rintamalta hevosten omistajille. Tämän mahdollisti hevoskortti, jossa oli perusteellisesti merkity tiedot jokaisesta rintamalle viedystä hevosesta.

– Kotona hevosen sijaintia ei tiedetty. Kirjeenvaihdon ansiosta kotirintamalta lähetettiin hevosil-



Haavoittunut hevonen tuotu K.Speen, tutkitaan, 3.11. 1941.



Hevonen suojaupopassaan Tuntsajoen. Alakurtti, Tuntsajoki 18.9.1941.

le ja niiden hoitajille paketteja. En ole kuullut muista maista vastaavaa yhteydenpitoa kotiväen ja hevosmiesten välillä, sanoo Leinonen.

”Kirjeenvaihdon ansiosta kotirintamalta lähetettiin hevosille ja niiden hoitajille paketteja”



Pekka Tiilikainen haastattelee Sortavalasta kotoisen olevaa 14-vuotiasta lähettiä Paavo Niemeä, joka oli viime sodassa mukana. Kollaa, Loimola 2.7.1941. Kuvat: SA-kuva.

Sodissa 1939-1944 kaatuneiden suomenhevosten muistomerkki sijaitsee Myllykoskella

Mika Lehtinen Myllykoskella kasvattaa suomenhevosia jo viidennessä polvessa. Hänen kotitalallaan paljastettiin 5.9.2014 muistomerkki sodissa v. 1939-1944 kaatuneille hevosille.

Muistomerkki on luonnonkivistä ja muistuttaa luokkia. Luokki on U-kirjaimen muotoinen hevosen työvaljaiden osa. Se asetettiin hevosen kaulan ympärille, jotta länget eivät painaisi eläimen kaulaa.

Muistomerkki on pystytetty Lehtisen kotipihalle vanhan männyn viereen. Puu on nähnyt sotavuodet. Se on kuin Karjalan mänty – ikihonka, joka kuvastaa suomenhevosen peräänantamattomuutta ja vahvuutta.

Sodissa henkensä menettäneet hevoset tarvitsevat huomion. Tästä nousee kunnioitus hevosia ja sodan käyneitä miehiä kohtaan, kertoo Lehtinen. ”Käsi menee lippaan automaattisesti”, kun hän ajattelee kotitalonsa pihalle pystytettyä muistomerkkiä.

Muistomerkki ovat aikaansaaneet **Matti Kurki**, **Mika ja Taina Lehtinen** sekä Reservi- ja sotatietäjä ry.

Suomenhevonen Suomen puolesta -patsas on paljastettu Seinäjoen Törnävälle 4.8.1997. Patsaan on suunnitellut **Anne Rahjola**.

Hevosten merkitystä sotien aikana korostaa se, että Suomessa oli v. 1939 hevosia lähes 400000 ja erilaisia autoja vain 53000 kpl.

Kaikkien meidän tuttu oma suomalainen hevosemme oli keskeinen voimavara talvi- ja jatkosodan aikana. Se kuuluu länsimaiseen, ”kylmäveriseen” hevosrotuun, jota suomalaiset ovat vuosikymmenien aikana määrätietoisesti kasvattaneet ja jalostaneet käyttöominaisuuksiltaan entistä paremmaksi täyttämään niitä vaatimuksia, joita ravi-, ratsu- ja vetohevosilta odotettiin.

Yleishevosena se oli nopea, voimakas, sitkeä, yhteistyöhaluinen ja viisaskin soveltuen siten kaikenlaisiin tehtäviin.

Suomenhevonen on palvellut viime sodissamme luotettavana ”aisaparina” sarkapukuisen veteraanisukupolven kanssa turvaamassa maamme itsenäisyyttä mitä vaikeimmissa olosuhteissa. Ilman tuhansia hevosiamme emme olisi silloin noin hyvin selviytyneet kansakuntaamme kohdanneista sotien ja välirauhan raskaista vuosista.

Hevosia tarvittiin senkin jälkeen, kunnes autot ja traktorit yleistyivät syrjäyttäen nopeasti hevoset vetotehtäviin.

Auto täytti 2016 vuonna 130 vuotta ja itsenäinen Suomi nyt 2017 vuonna 100 vuotta.

Moottoriajoneuvot ovat kehittyneet vuosien saatossa ominaisuuksiltaan jo sellaisiksi, että hevosista ja niiden kalustosta on voitu kokonaan luopua maamme kaikissa varuskunnissa.

Muistot sisukkaista, uskollisista ja rakkaista hevosista elävät edelleen varsinkin vanhimpien ihmisten muisteissa.

YRJÖ S. KAASALAINEN

Lähteitä:

- * Kenttäohjesääntö 1, Sihvo-Talvela, Otava 1927
- * Kuljetuksenjohtajan käsikirja, C.G. von Kraemer, Otava 1935
- * Kunniamme päivät 1939-1940, Suomen sota kuvina ja pääm. tilannetiedoituksina, Maan turva, WSOY, 1941
- * Kuulutus Hevosten ja ajoneuvojen luovuttamisesta sotavoiman tarpeisiin, Puolustusministeriö, Lkp. H. 1934
- * Me emme unohda, Sotiemme veteraanin muistojen kirja, Malmström-Nikunen-Malmström, Tammi 2002
- * Ottoautot talvi- ja jatkosodassa, Jukka Vesterinen, Alfamer Oy, 2007
- * Sotamiehen hevosoppi, Georg Öhman, Otava, 1923
- * Sotilaskuljettajan käsikirja, Roste-Blomqvist-Koivisto, Otava 1941
- * Säkylän Talvi- ja Jatkosotamuseo, SK Ilpo Nurmen haastattelu ja lähdemateriaali, 2016
- * Wikipedia, Suomenhevonen sodassa

Laatokan puolustuksesta, osa 9: Konevitsan luostarisaaren vaihteita

Konevitsan saari on noin kuusi kilometriä pitkä ja parhaimmillaan kolme kilometriä leveä. Saari on tasainen ja kasvaa mäntymetsää. Keskemältä saarta löytyy myös lehtimetsää, peltöjä ja niittyjä sekä myös suota ja tiheikköä. Luonnonkauniiseen ja vaihtelevaan Valamoon verrattuna Konevitsa on karumpi ja vähäilaisempi.

Konevitsan luostarin perustaja on pyhittäjä **Arseni Konevitsalainen**, jonka kerrotaan saapuneen saarelle vuonna 1393. Luostarin ensimmäinen kukoistus päättyi 1500-luvun lopulla tulipaloon ja ruotsalaisten sotaretkiin. Käkisalmen läini ja sen myötä Konevitsa liitettiin vajaan sadaksi vuodeksi Ruotsin Stolbovan rauhassa vuonna 1617.

Luostari avattiin toisen kerran itsensä **Pietari Suuren** toimesta vuonna 1719. Konevitsan toinen kukoistuskauti alkoi 1800-luvun alussa. Nyk yinen pääkirkko valmistui vuonna 1804. Pääkirkon ympärille kasvavaa luostarikirkkua rakennettiin vuosikymmenien ajan. Matkailijat alkoivat kiinnostua luostarisaaressa 1840-luvulla.

Suomen itsenäistyttyä myös Konevitsan luostari liitettiin Suomen ortodoksisen kirkkoon. Luostari eli 1930-luvulla toimelasta elämästä igumeni **Mavrikin** johdolla. Mm. rakennustoiminta oli vilkasta.

Talvisodan aikana luostarisaaressa olevia rannikkopattereita ja myös luostarin aluetta pommitettiin useita kertoja, kiivaimmin helmikuussa 1940. Neuvostojoukkojen toiminta välirauhan aikana aiheutti luostarille kuitenkin tuhoa sotaakin enemmän. Kälisarvoiset ikonit, kirkonkellot ja kirjasto jäivät nimittäin talvisodan päättyessä pääosin evakuoimattuihin.

Jatkosodan alussa Konevitsan tultua uudelleen suomalaisten haltuun jouduttiin toteamaan, että pääosa ikoneista oli turmeltunut ja kirjat viskottu hujauksen jalkaan. Jatkosodan aikana Konevitsan luostarielämä elpyi hieman. Rakennuksia ja esineistöä korjailtiin sotilaitten avustamana, jonnekin verran. Ilmapommituksien takia lähellä etulinjoja oleva luostari kuitenkin evakuoitiin lopullisesti kesäkuussa 1944.

Kunnianarvoisa igumeni Mavriki oli kuollut Kuopiossa helmikuussa 1944. Omasta toivomuksestaan hänet haudattiin Konevitsaan. Pyhittäjäisiä **Arseni Konevitsalaisen** pyhän-

jäänökset jäivät myös Konevitsaan. Ne löydettiin vuonna 1991, kun luostaria otettiin uudelleen kirkolliseen käyttöön.

Konevitsan luostarin kuului ikonin Konevitsan Jumalanäiti siirrettiin ensimmäisten evakkojen mukana pois saarelta maaliskuussa 1940. Tämä ikoni on tänä päivänä sijoitettuna Uuden Valamon luostariin Heinävedelle.

Neuvostoliitto teki Konevitsan saaresta sotilastukikohdan. Laatokan eteläosan laajat vedet mahdollistivat laivaston erilaiset kokeilut. Konevitsan pääkirkossa säilytettiin tiivistä amputarivarkkeja ja läheisessä Marian kirkossa merivoimien torpedoja.

Itse rakennukset jätettiin pystyyn, mutta kirkolliset esineet hävitettiin ja maalaukset peitettiin maalilla. Konevitsa kärsi Valamoa enemmän neuvostojoukkojen kokeilutoiminnasta. Saari nimittäin pysyi laivaston hallussa vuoteen 1991 saakka.

Konevitsan luostari avattiin kolmannen kerran vuonna 1991. Korjauksia ja entisöintiä on tehty mm. suomalaisvoimin epätoivoiselta näytännestä alusta huolimatta. Matkailijat ovat myös palanneet vuosikymmenet suljettuna olleelle saarelle. Pääkirkon alakirkko on entisoitu kauniiksi.

Rannikkotykistö ja Konevitsan luostari
Valamossa Suomen kaudella toimineen sotilasyhteisön ja luostarin suhteista on kirjoitettu paljon enemmän kuin Konevitsan vastaavista. Molemmissa saarissa oli kuitenkin patteriston esikunta ja kaksi rannikkopatteria.

Sotilas- ja luostariyhteisön suhteissa on oletettavasti ollut samankaltaisuutta. Aivan alkuaikoina, vuodesta 1918 vuoteen 1920 suhteisiin vaikuttivat eniten Suomen sotilaspoliittinen asema, armeijan hallinnon kehittymättömyys, Laatokan puolustuksen kiivas rakentaminen sekä myös itsenäistyneen Suomen ortodoksisen kirkon ja luostarin väliset suhteet.

Suomen itsenäistyttyä Konevitsan luostarisaaressa tuli yhtäkkiä vartioliinake poikkeustilassa olevaan rajamaahan. Ennen kuin Tarton rauhansopimus oli astunut voimaan vuonna 1920, olivat eteläinen Karjalan Kannas ja myös eteläinen Laatokka lähes sotatilassa. Venäjän vallankumoussodat ja Pohjois-Inkerin suomalaisväestön hahkointi sekä näihin liittyvät pakolaisuus näkyi myös

Konevitsan alueella. Alue-loukkaukset, tiedustelu ja vakoilijoiden liikkuminen puolien ja toisien liikutavallisia.

Maamme itsenäistymiseen liittyneen vapaussodan yhteydessä luotu Suomen valkoinen armeija pyrki aluksi suhtautumaan venäjänkielisen luostarin omaisuuteen kuten mihin tahansa sotasaaliiseen. Asiaa oioitti oikein ministeritasolla ja Konevitsan luostarilta takavarikoitu omaisuus palautettiin.

Laatokan rannikkopatterien rakennustyöt ajoittuivat vuosiin 1919-1921. Konevitsan saarelle rakennettiin kahden patterin linnoitteet rakennuksineen. Vaikka työmaat sijaitisivat verraten kaukana itse luostari-alueesta, ne merkitsivät kuljetuksina ja työvoiman liikkumisen muodossa näkyvää muutosta luostarin arkipäivään. Saaren etelä- ja pohjoisosien eristäminen sotilasalueiksi ja sotilaiden sijoittuminen myös itse luostari-alueen välittömään läheisyyteen näkyi tietenkin jokapäiväisessä elämässä sekä positiivisessa että negatiivisessa mielessä.

Laatokan vanhat venäläiset luostarit juliaanisen ajanlaskun kannattajineen muodostivat ensin ongelman Suomen nuorelle ortodoksille kirkolle. Ajankäytön kannattajineen muodostivat ensin ongelman Suomen nuorelle ortodoksille kirkolle. Ajankäytön kannattajineen muodostivat ensin ongelman Suomen nuorelle ortodoksille kirkolle. Ajankäytön kannattajineen muodostivat ensin ongelman Suomen nuorelle ortodoksille kirkolle.

Suomen ulkoiset olot ja sisäinen hallinto alkoivat vakiintua 1920-luvulle tultaessa. Laatokan Rannikkotykistöröykkiö 3 (RT 3) alkoi myös ankkuroitua kotiseutuunsa. Rykmentin komentajana vuodesta 1927 alkaen toiminut eversti **Eino Iisakki Järvinen** piti aina tärkeänä hyviä suhteita sekä Valamon että Konevitsan luostareihin. Luostarin puolelta hyviin suhteisiin vaikutti ennen kaikkea igumeni **Mavriki**. Hän oli ollut Konevitsan luostarisaaressa jo vuodesta 1910 alkaen. Vuodesta 1927 hän oli taloudenhoitajana ja igumeenina vuodesta 1930 alkaen. Mavrikin ansiona pidetään mm. Konevitsan kansakoulun perustamista.

Kantahenkilökunnan lapset muodostivat valtaosan kansakoulun oppilaista.

Konevitsan varuskunnan jokapäiväinen elämä vaikutti jossain määrin myös luostarin arkeen. Säännöllinen yhdysliikenne sekä saaren ja Sortanlahden väliset materiaalikuljetukset hyödyttivät myös luostaria.

Luostari sai varoja myymällä puolustusvoimille polttopuita ja maitoa, sekä lisäksi vuokratuloja, joita maksettiin kivihoitellista ja muutamasta asuinkiinteistöstä. Rannikkotykistön henkilökunta lapsineen toi yhteisöön elämää. Patteriston esikunta toimi myös tietynlaisena ikkunana kehittyvään ulkomaailmaan. Vaikka Konevitsassa ei armeijallakaan ollut sähköä, oli esikunnassa radioita, sanomalehtiä ja muita kehittyvää maailman hyödykeitä.

Talvisodan alla perustetun Kannaksen Lohkon, johon siis myös Konevitsan linnake kuului, esikunta siirtyi Sortanlahteen. Saarelle jäivät kuitenkin rannikkopatterit ja muita linna-keita. Puolustusvoimat tarjosi ennen kaikkea turvaa melko ras-kaasti pommitetulle Konevitsan luostarille. Hotellin kellarikerrosta käytettiin pommisuojaana.

Evakuointi käskettiin 12.3.40, päivää ennen talvisodan päättymistä. Sotilaita auttoivat kireissä evakuoinnissa ja tämän vuoksi edes osa kallisarvoisista taideteoksista saatiin turvaan. Joidenkin sotilaiden kerrotaan tosin juoneen saaren jääneet kirkkoviinit.

Jatkosodan aikana Konevitsan luostarisaaressa oli vain muutama luostarieli. Igumeni Mavriki vain kävi saarella. Linnakkeen henkilöstö antoi kunnostusta suorittaville luostarieläimille näiden tarvitsemaa tukea. Viimeiset luostarin asukkaat määrättiin lähtevään uhan takia poistumaan saareltä kesäkuussa 1944.

Konevitsan luostarin ja puolustusvoimien suhteita on käsitelty vain aivan muutamassa julkaisussa. Konevitsan pitkäikäinen asukas **Andrei Peskoff** on sanellut muistelmansa nimellä Konevitsan Antti. Muistelmat on painettu vuonna 1985 pieneksi kirjaseksi, jonka on toimittanut **Heidi Vaalisto**. Miellyttävästi kerrottuja ja toimitettuja muistelmia on lainattu useissa muissa julkaisuissa.

Uuden Valamon luostarin varajohtaja, nykyään arkimandriitti **Arseni (Jorma Heikkinen)** on käsitellyt Konevitsan luostarin ja siellä toimineen patteris-

ton suhteita mm. vuonna 1993 ilmestyneessä teoksessaan Konevitsan luostari. Kirjailija **Mauri Vanhanen** kuvaa värikkäästi Konevitsassa annetun sotilaskoulutuksen arkipäivää sekä sotilas- ja siviilyyhteisön vuorovaikutusta historiallisessa romaanissaan Konevitsan kellot.

Patteriston esikunta toimi arvokkaassa ympäristössä

Valkoiset suojeluskuntalaiset ottivat Konevitsan haltuunsa heti vapaussodan alettua tammikuussa 1918.

Saarelta järjestettiin partiotiimi jätse mantereelle. Konevitsan saari oli heti ensimmäisten puolustusryhmittysten ajoista alkaen pienen joukkoyksikön esikunnan sijoituspaikka. Vuodesta 1919 RT 3:n I Patteristoon kuului Konevitsan eteläinen ja pohjoinen patteri, Taipaleen (Järisevän) patteri sekä Mustaniemen patteri.

Vuodesta 1928 I Patteristoon kuului Taipaleen patteri, Konevitsan eteläpään kaksi patteria, Konevitsan pohjoispatterit sekä Vahiniemen, Heinäsenmaan, Murikan, Kivisalmen ja Mustaniemen patterit. Joukkoyksikkö ei siis ollut mikään pieni.

I Patteriston esikunta sijoitettiin luostarilta vuokratuun kivihoitellin. Tämä aivan luostarikahlan lähellä sijaitseva ylväs rakennus oli valmistunut 1860-luvulla. Patteriston esikunta sijoitettiin rakennuksen pohjakerrokseen, samoin myös sotilaskoti. Kaksi-, osin kolmikerroksisen rakennuksen ylempiä kerroksia käytettiin henkilökunnan asuina.

Laatokan joukkojen ensimmäinen nimi oli Laatokan Puolustus. Siihen kuului myös Konevitsan alueen heiveröinen Sortanlahden operaatiotukikohta.

Koko Laatokan joukko-osaston nimeksi vahvistettiin lokakuussa 1918 III Rannikkotykistöpataljoona. Tämä jaettiin viiteen komppaniaan, joista 1. Tykistökomppania toimi Konevitsan alueella. Tykistökomppanioiden nimet muutettiin huhtikuussa 1919 patteristoiksi ja koko joukon nimi toukokuussa rannikkotykistöröykkiöksi.

Sortanlahden operaatiotukikohdan päällikkönä mainitaan kesäkuusta syyskuuhun 1918 olleen luutnantti **Frank** Marraskuusta 1918 alkaen 1. Tykistökomppanian päällikkönä mainitaan jääkäri vänrikki **Trontti** ja kapteeni **J. Savola**. I Patteriston ensimmäisenä komentajana mainitaan kapteeni **Hellman**.

”Konevitsan

patteriston vakinaisina komentajina toimivat vuosien varrella mm. kapteeni Eino Kuusela, kapteeni Aarne Lehti ja kapteeni Norman Simonen.

Majuri Johan Rikama oli komentajana vuodesta 1935 aina lokakuuhun 1939 asti”

Vieli kesällä 1919 hän oli myös patteristonsa esikunnan ainoa upseeri.

Monia sijaisia mainitsematta Hellmanin jälkeen Konevitsan patteriston vakinaisina komentajina toimivat vuosien varrella mm. kapteeni **Eino Kuusela**, kapteeni **Aarne Lehti** ja kapteeni **Norman Simonen**. Majuri **Johan Rikama** oli komentajana vuodesta 1935 aina lokakuuhun 1939 asti.

YH:n alkaessa siirryttiin sodan ajan kokoonpanoon ja rauhanaikaisen I Patteriston ydinalueesta muodostettiin Kannaksen Lohko, joka alistettiin III AK:lle. Patteriston vastualueen pohjoisosat Heinäsenmaata myöten muodostivat puolestaan Laatokan Meripuolustuksen johdossa olevan Kurkijoen Lohkon.

Neuvostojoukot poistuivat ilman varsinaisia taisteluja Konevitsan saareltä syyskuun 1941 lopulla. Ilmeisesti joukkojen tarkoituksena oli – kuten Valamossakin – tuhota tai vaurioittaa entinen patteriston esikuntana toiminut kivihoitelli. Tähän viittaa se, että rakennuksesta löydettiin runsaasti räjähdysainetta ja myös räjähtämättömäksi jäänyt laatus. Rakennus säilyi kuitenkin ehjänä.

I Patteriston esikuntarakennuksena toiminut kivihoitelli seisoo nykyään ilkoisesti miltei ehjänä ja komean ryhtinsä säilyttäneenä. Sisäosiltaan rakennus on myös ehjä rungoltaan. Sähköistys, vesijohdot ja lämmitys sen sijaan on säilytetty vain osassa suurta rakennusta. Kivihoitellissa toimi vaatimaton kahvila ja matkamuistomyynti. Asuinhuoneita käytetään pyhiinvaeltajien ja luostarin vieraiden majoittamiseen lämpimänä vuodenaikana.

Jatkuu...

ERKKI MARTTILA
Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistys

Kirjoitus on aiemmin julkaistu Jaakkiman Sanomissa

Vaihto-oppilaan syksy 2016 University of Adelaidessa

Olen Aalto yliopiston kauppatieteiden opiskelija ja sain keväällä 2016 Pyhäjärvi-Säätiön stipendin. Tämä olikin mukava lisä, kun lähdin puoleksi vuodeksi vaihto-opiskelijaksi Australiaan Adelaiden yliopistoon.

Sukujuureni ovat isän puolelta Pyhäjärveltä, mistä isoisäni **Pentti Halonen** on kotoisin. Pappa päätyi nuorena Hämeenkyröön, mihin perusti perheen. Isäni syntyi siellä ja muutti aikuisiällä Helsinkiin, mikä on minun kotikaupunkini. Myös toinen pappani on sukujuuriltaan Karjalasta; hän on Jaakkiman **Sihvosia**.

Opiskelin Adelaidessa syksyn 2016 ja kokemusta karttui monella tavalla. Opinnot menivät eteenpäin, sain käsityksen, millaista opiskelu on Australiassa ja millaista se on muualla maailmassa muidenvaihto-opiskelijoiden perusteella.

Myös kielitaito kehittyi hurjasti ja opin tuntemaan muiden maiden asioita niin hyvässä kuin pahassa.

Toiselle puolelle maapalloa muuttaminen, asuminen paikassa, jossa ei tunne ketään, ja siitä melko vaihtamattomasti viihtyisästi selviäminen oli itseluottamusta nostattava kokemus.

Australian kulttuuri on toki melko samanlainen kuin Suomessa, mutta selkeitä erojaakin löytyy. Small talkilta ei täällä pääse karkuun ja paikallisia ei tuntunut haastavan juuri mikään. No Worries (= eipä mitään) on yleinen fraasi, jota kuulee jatkuvasti.

Australiassa näki myös täysin erilaista luontoa, mihin Suomessa ja laajemmin Euroopassa olen tottunut. Lähes Euroopan kokoinen ja harvaan asuttu maa pitää sisällään kaikkea aavikoista ja suolajärvistä sademetsiin ja isoon valliriutaan. Eläimistö on myös täysin uniikkia. Näin ken-



Eksoottisia eläimiä oli ihmeteltävänä.

guruuta, vallabeita, koalia, satoja erilaisia värikkäitä lintuja ja paljon muuta, mitä muualla ei tulisi nähtyä.

Koti-ikävä ei pahemmin ehtinyt painamaan tämän puolen vuoden aikana. Hyvä sää, jatkuvat uudet asiat ja mukavat kaverit lievittivät kaipausta. Kuitenkin monia asioita jäi toki kaipaamaan ja kotiinikin jo mukava palata.

MIKKO HALONEN



Mikko Halonen Australian maisemissa. Puoli vuotta vaihto-oppilaana oli antoisaa ja opettavaista aikaa, vaikka kotiinkin oli mukava palata.

Oletko sinä saanut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön rahastoista stipendin?
Kerro kuulumisiasi lehdessä, ota yhteys toimitukseen!

Vierailulla Suomen Kansallisoopperassa

Joukko Vpl. Pyhäjärvi-seuran jäseniä tutustui oopperataloon Helsingissä 31. tammikuuta.

Pääsimme seuraamaan **Georg Bizet'n** Carmen-oopperan pääharjoitusta. Sitä ennen oopperan taitteellinen suunnittelupäällikkö **Rilla Kyykkä** kertoi mielenkiintoisia asioita siitä, mitä kaikkea kullissien takana tapahtuu teoksia valmisteltaessa. Kiersimme taloa, mm. ompelimoissa ja lavasteiden työtiloissa. Ehdin myös haastattelemaan häntä.

Minkälaiset siteet sinulla on Vpl. Pyhäjärveen?

– Isäni **Eero Kyykkä** (1925–2011) oli **Antti Kyykän** ja **Liisa** o.s. **Hinkkasen** nuorin lapsi Vpl. Pyhäjärveltä. Äiti Liisa kuoli kaksossynnytykseen Eeron ollessa 4-vuotias ja kun sitten muutaman vuoden kullutta kotitalokin jäi ”vasaran alle”, kuten isäni muistelmissaan kertoo, äiti-Liisalta musikaalisuuden perinyt Eero käärtti isältään luvan pyrkiä soitto-oppilaaksi Jääkäripataljoona 4:ään Kiviniemessä. Lupa tuli ja Eero hyväksyttiin ja hän tulikin siellä oppineeksi trumpettistin ammatin.

– Isäni kertoi Mannerheimin sympatiseranneen soittoakunutta ja tulikin soten aikana usein tervehtimään heitä sanoen mukavasti suomea murtaan

”Hyvää päivää soittopojat!”

– Vuonna 1945, asepalveluksen jälkeen, isäni tie vei Turkuun Laivaston soitto-kuntaan ja siitä koesoittoa kautta Turun Kaupunginorkesteriin, jossa tuli soittaneeksi 35 vuotta.

Oletko käynyt Vpl. Pyhäjärvellä?

– Valitettavasti en.

Miten sinusta tuli musiikin ammattilainen? Mitä se on tuonut mukanaan?

– Osoitin jo varhain itsestäni kiinnostusta musiikkiin laulamalla ja soittamalla kodissani ollutta pianoa ja aloitin soittotunnit 5-vuotiaana.

– Minulla oli onni syntyä kahden musiikon perheeseen, jossa taipumukseni nähtiin ja niihin uskottiin ja pääsin jo 7-vuotiaana huipuopettajalle, **Tarmo Huoviselle**, joka oli kutsuttu opettajaksi vuonna 1962 perustettuun Turun Musiikkiopistoon, jonne minäkin heti ensimmäisten oppilaiden joukossa pääsin.

– Tiesin lapsesta asti, että minusta tulisi pianisti ja sitä ajatusta seurasin, kun 17-vuotiaana muutin pois Turun kodista ja aloitin opinnot professori **Tapani Valstan** johdolla Sibelius-Akatemiassa. On ollut loistojuttu, että minulla oli vain yksi niin selvä lahjakkuus ja kiinnostuksen kohde, ettei tarvinnut ottaa mitään sivuaskeleita tai surkutella jäl-



Vpl. Pyhäjärvi-seuran jäseniä vierailulla Suomen Kansallisoopperassa 31.1. Toinen oikealta Rilla Kyykkä.

keenkään, että lopetin koulun ennen lukioon siirtymistä.

Mitä ooppera sinulle merkitsee?

– Kyllä se merkitsee hyvin paljon. Vuonna 1979 innostuin ja kiinnostuin hyvin harvinaisesta ooppera-

korrepetiittorin työstä (oopperalaulajien valmentaja) ja se vei mukanaan.

– Olen työskennellyt vuosikymmenet ensin Sibelius-Akatemian oopperakoulutuksessa korrepetiitolehtorina, varajohtajana ja myöhemmin osastonjohtajana.

– Sittemmin tie vei mm.

Saksaan noin 10 vuodeksi. Palattuani Suomeen minut kutsuttiin nykyiseen työhöni, jossa juuri pyörähti käyntiin 10. vuosi.

– Tämä työ on synteesi kaikista mitä olen saanut oppia: pianonsoitosta, laulunopinnoista, kielistä, musiikin tyylilajeista, esimiehi-

syystä, esiintymisestä, hallinnollisista tehtävistä sekä eri maiden kulttuureista.

– Ooppera on aivan mahtavan mielenkiintoisen työyhteisö. Mutta pitää olla muutakin elämää!

RIITTA HIRVONEN

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n 60. toimintavuosi on käynnissä

Helsingin pyhäjärveläiset -seuran perustava kokous pidettiin 9.3.1957 Helsingissä Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa. Kokouksen puheenjohtajana toimi **Mauri Vanhanen** ja sihteerinä **Kari Uusitalo**, joka hoiti tätä tehtävää 1957-1970.

Paavo J. Paavola laati seuralle säännöt. Hän on toiminut myös seuran hallituksessa. Seuran nimeksi muutettiin Vpl. Pyhäjärvi-seura. Kevään lehdissä kirjoitetaan seuran historiaa lisää.

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n hallitus päätti pitää varsinaiset 60-vuotisjuhlavastat syksyllä johtuen viime kesän juhla- ja joulukokouksista. Tilaisuus on lauantaina 14.10. Karjalatalon juhlasalissa.

Aikataulu sopi myös paremmin Juhlakirjamme toimittajalle **Kauko Hinkkaselle**, joka on vuosikaudia ahkerasti kirjoittanut ja taltoinut Pyhäjärven liittyvää historiaa.

Juhlavuotemme ensimmäinen jäsentilaisuus on sunnuntaina 5.3. klo 14 Karjalatalolla. **Toini ja Lauri Pelkonen** olivat olleet aikoinaan seuran perustavissa kokouksissa. Niinpä aiheeseen sopii se, että **Anna Hynninen** saapuu Turusta kertomaan ystävyystään 97-vuotiaaseen **Toini Pelkoseen**. Aiheesta on lisää toisaalla lehdessä.

Seuran sääntömääräinen kevätkokous pidetään sunnuntaina 2.4. Alussa katsoimme 30 minuuttia kestävä dokumenttielokuvan Rintamalotta, joka esitellään maaliskuun lehdessä.

Seuran kevätretki suuntautuu lauantaina 6.5. Tampereen Vpl. Pyhäjärvi-kerhon vieraksi. Matkasta voi kysellä **Riitta Hirvoselta**. Viimeinen ilmoittautumispäivä on kevätkokouksessa.

Kuulostelomme myös kesäjuhille lähtöä Vpl. Pyhäjärvelle. Tarkoituksemme on kerätä oma ryhmä Helsingin seudulta.

Seuran hallitus esiteltiin jo viime joulukuun lehdes- jäsenet löytyvät myös Karjalan Liiton alaisilta seuran kotisivuilta. Jäseniä seurassamme on nyt 114 sekä yksi lapsijäsen.

Jäsenkirje lähetetään helmikuun lopulla. Hallituksella on nyt toinen ”juhlarakointivuosi”. Parhaan kymmene mukaan yritämme avustaa Kauko Hinkkasta Juhlakirjan laadinnassa. Kirja on jatkoa vuonna 2007

julkaistulle Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n 50-vuotishistoriikille. Kirjaan tulee myös kuvia viime kesän Pyhäjärvi-juhlista.

Seuran hallitus on paneutunut hoitamaan seuran asioita, järjestämään toimintaa sekä vaalimaan pyhäjärveläisyyttä. Mikäli haluat ottaa yhteyttä, tehdä ehdotuksia tai ostaa seuran tuotteita, niin sihteerimme **Kaisa-Liisa Korhosen** yhteystiedot löytyvät lehden takasivulta.

Lämpimin terveisin

RIITTA HIRVONEN
Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n
puheenjohtaja
puh.050 4147359
email:
riitta.hirvonen@kotikone.fi

Ruisleipä on Suomen kansallisruoka

Suomalaiset ovat valinneet kansallisruoakseen ruisleivän. Äänestyksessä seuraaville sijoille tulivat karjalanpaisti ja karjalanpiirakat.

Äänestyksen järjestivät ELO-säätiö yhdessä MTK ry:n ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Ruisleipä on kautta aikojen kuulunut suomalaisen ruokapöytään ja se on niin keskeinen osa suomalaista identiteettiä, että sitä tulee ulkomailla ikevää.

Ruisleivän voitto on mahtava juttu. Se kertoo perinteiden kunnioittamisesta ja toisaalta kuvastaa tämänhetkistä terveystrendiä. Ruisleipähän on vatsatauti- ja diabetesturvaa. Uusia ja vanhaa samassa paketissa, kuvailee Leipätiedotuksen toiminnanjohtaja **Kaisa Mensonen**.

Leipätiedotuksen teettämän kulluttajututkimuksen mukaan suomalaisten suosikkileipä on rukiinen palaleipä. Joka toisessa kodissa sitä syödään päivittäin. Ruisleipä on ajan kuluessa saanut perinteisen limpun ja reikäleivän

rinnalle uusia muotoja; paloja ja napostelutuotteita.

Suomessa on poikkeuksellisen monipuolinen ja monimuotoinen leipä- ja ruisleivä. Tutkimuksen mukaan limppuja syödään eniten Itä-Suomessa, kun taas Länsi-Suomessa maistuvat reikäleivät ja palaleivät.

Suomalaisissa ruisleivissä käytetty ruis on lähes aina täysjyväistä. Rukiin terveysvaikutukset on osoitettu lukuisissa tutkimuksissa. Rukiin ja muiden täysjyväviljojen nauttiminen auttaa mm. painonhallinnassa, pienentää riskiä sairastua tyypin 2 diabetekseen, sydän- ja verisuonitauteihin sekä joihinkin syöpiin. Ravitsemussuosituksissa kehoitetaan valitsemaan vähintään joka toinen leipä täysjyväisenä.

Leipätiedotuksen ylläpitämän leipomotuotteiden myyntitilaston mukaan suomalaiset syövät keskimäärin kaksi ruisleipäpalaa päivässä.



Perunasyönnin eteen kampanjoidaan

Peruna-ala on huolestunut erityisesti nuorten perunan- ja perunakulutuksen vähenemisestä. Peruna on ekologinen ja terveellinen perusraaka-aine, jonka arvostuksen soisi nousevan. Peruna yllättää monipuolisuudellaan.

Ravintotase kertoo, että perunaa syödään enää noin 50 kiloa vuodessa, joka on vain kolmannes 1950-luvun suomalaisten perunan kulutuksesta. Pasta ja riisi ovat syrjäyttäneet perunan aterian osana. Peruna on kuitenkin paljon muutakin kuin lihakastikkeen lisuke.

Haaga-Helian keittämestariopiskelijat kehittivät uusia käyttötapoja perunalle. Opiskelijoiden hyppysissä peruna maistuu niin makeissa jälkiruissa, terveellisisä ja raikkaisissa salaateissa ja välipalatyyppeissä ruuissa.

Ammattikeittöt kasvattavat myös perunan kysyntää. Useimmat suomalaiset syövät työpäivän aikana lounaan ammattikeittojen valmistamana. Jos neljä miljoonaa suomalaista söisi kerran viikossa yhden 140 gramman peruna-aterian lisää, kasvaisi perunan kulutus 30 miljoonaa kiloa.

Ammattikeittiossa käytetään nykyään paljon valmiiksi kuorittua perunaa ja perunatuotteita. Yhden perunatuotekilon valmistukseen tarvitaan noin kaksi kiloa perunaa. Yhden peruna-aterian lisäksi tarkoittaa, että perunaa pitäisi tuottaa 60 miljoonaa kiloa enemmän.

Perunaviikkoa vietettiin 13.-19.2.2017. Maa- ja kotitalousnaisten sosiaalisen median kanavilla jaettiin viikon aikana hauskoja ja innovatiivisia perunaohjeita, kauniita ruokakuvia sekä tietopaloja perunasta. Lisäksi viikolla julkistettiin Instagram-kilpailu, joka kutsuu jakamaan perunaisia kuvia tunnisteella #pureperuna. Palkintona on 120 euron arvosta tarvikkeita perunaille. Kilpailuauka on 13.2.-31.8.2017.

Seuraa viestintää #pureperuna
Facebook:
Maa- ja kotitalousnaiset
Instagram:
@maajakotitalousnaiset
Twitter:
@maajakotitalous
www.maajakotitalousnaiset.fi/pureperuna

Maa- ja kotitalousnaiset ja Haaga-Helia haluavat nostaa perunan arvostusta sekä palauttaa perunan etenkin nuorten lautasille. Pure peruna -hankkeessa järjestetään koulutuksia ammattikeittosaajille ja infotapahtumia nuorille kulluttajille. Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa hanketta.

Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntijat järjestävät vuoden 2017 aikana 15 koulutustilaisuutta yhteistyössä oppilaitosten kanssa sekä 20 nuorille suunnattua infotilaisuutta ympäri Suomea. Tilaisuuksissa tuodaan esiin perunan ravitsemuksellisia ja ekologisia etuja ja innostetaan nuoria perunan käyttöön.

Kulttuurista ja historiaa värityskirjoissa

Kalevalaisten Naisten liitto on julkaissut Kalevala-värityskirjan Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Värityskirjan alkuperäiset kuvat on tehnyt **Gustav Adolf Jysky**.

Jysky oli koristemaalari. Helsingissä on kalevalaista aikaa henkivä ravintola Kestikartano, avattu vuonna 1946. Sen katonna on kalevalaisin symbolien maalattu tähtitaivas.

Värityskirjassa on säkeitä Kalevalasta eri kielillä; löytyy niin vepsänsäkieltä kuin vietnamia. Näin on haluttu osoittaa kiinnostusta Kalevalaan eri puolilla maailmaa. Siispä pienet ja suuret värittämään Hiiden hirveä ja Lemminkäistä!

Raudon pitäjaseuran puheenjohtaja **Markku Paksu** esitteli Karjalatalon joulumyyjäisissä Viipurin liittyvää värityskirjaa nimeltään ”Minkävärinen Viipuri on”.

Kirja ei ole pelkkä värityskirja, siinä on paljon tietoa ja ajankuvaa. Kirjan ovat toimittaneet **Markku Paksu** ja **Dimitr Semenov**. Painopaikkana on ollut Johanneksen pitäjässä sijaitseva Pollygrafia. Kirjan piirustukset ovat osin arkistolaitokselta sekä kahden venäläiskuvittajan tekemiä. Kirjan kannessa on **Hugo Simbergin** piirtämä poika, joka katselee Viipurin torneja.

Piirroksia kirkkoista, kaupparakennuksista, museoista, veistoksista sekä niihin liittyvää tekstiä vaikkapa **Kalevi Tillin**, **Niilo Kostermaan**, **Mikko Porvalin** kirjoista. Tekstit ovat suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi. Maltaako näitä kuvia värittää, kauniita ovat katsella.

”Monessa kivitalossa oli hansalaistapaan korkeat ullakot ja tiili- tai vaskikatot. Myös viipurilaiset puurakennukset olivat huolellisesti tehtyjä ja useinkin tyylikkäästi maalaussellisine parvekkeineen, pienine eteiskäytävönsä ja koristelluine kissanreillä varustetuine puodinovineen.

Monilla tonteilla oli myös rehevä yrttitarha hedelmäpuineen ja kukkineen.” Näin kuvaili Viipuria **Aimo Hallila** kirjassaan Me raatiherrat ja porvarit (1944).

HELKA EEVA-KORPELA



WERNITSAN VILJELYSILTÄ SORTANLAHDEN KAUPPAPAIIKKAAN

Kyläkirja kertoo Vpl. Pyhäjärven Wernitsan, Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven kylähistoriaa. Tarinoiden tukena selkeät karttalehdet.

Hinta 40 euroa + postitus ja pakkaus.

Kirjan toimittanut Ikaalisten Karjalaseura
Yhteystiedot, puh. 040 734 28 65 /
sähköposti, lea.jokinen@ippnet.fi

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit



Adressit 10 euroa
kappale
+ postituskulut.
Tilaukset:
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899
tai

juhaniforsberg@gmail.com

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssisen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran tilaisuuksissa tai tilata Kaisa-Liisa Korhonselta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asuksesi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muutama iso koko jäljellä.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl. Hanki myös kirja **Suvannon seutu 1917-1921**, elämää ja ihmiskohtaloita: hinta jäsenille 30 euroa, muille 40 euroa.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi (huom. muuttanut sähköpostiosoitte)

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry



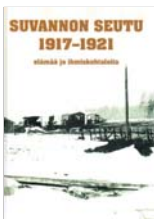
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:



Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko –
Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanojin ja kuvin,
sekä murrenastasto
selityksineen.
Hinta 25 euroa.



Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsasti kuvia ja muisteluja
säätiön alkuaikojilta ja eri
paikkakunnilla pidetyistä
Pyhäjärvi-juhlista ja muista
pyhäjärveläisten tapahtumista.
Hinta 20 euroa.



Suvannon seutu 1917-1921, elämää ja ihmiskohtaloita
336 s.
Suvannon seudun paikallishistorian
työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.



Vpl. Pyhäjärvi-pöytästandaari
Suunnittelu Kaarle Viika,
1963. Hinta 42 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-isännäviiri
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika,
1992. Hinta 75 euroa.



Hintoihin lisätään postituskulut.

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh.0442815 047 tai
pirjo.kiiala(at)gmail.com.

Mistä löydän hyvät lahjat?

Tässä vihjeet: Hanki kirjapari
Kaunistu Vpl. Pyhäjärveä, osat I ja II.
Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4.
Hinta vain 95 euroa + läh. kulut.

Suvannon seutu 1917-1921 elämää ja ihmiskohtaloita 335 sivua.
Hinta vain 40 euroa + läh. kulut.

Lisätietoja ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä
ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyhaajarvi.fi> kirjapuoli.

TAPAHTUMAKALENTERI

Vpl. Pyhäjärvi-Seuran tilaisuuksia: Turun yliopistossa 25.2. FM Anna Hynninen väittelee liittyen Toini Pelkoselta saamiinsa haastatteluihin ja aineistoihin. **Sunnuntaina 5.3.** pidettävään jäsentapaamiseen Karjalatalolle saamme vieraaksemme tämän uuden filosofian tohtorin. Tilaisuus on kaikille avoin. Väitöskirjaa on myynnissä. Kahvitarjoilu, omakustanteinen. Tervetuloa!

Vpl. Pyhäjärvi-Seura ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään su 2.4. klo 14. Karjalatalon Sortavala-salissa. Tilaisuuden alussa katsotaan elokuva Rintamalotta.

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerho kokoontuu maaliskuussa torstaina 9. päivänä klo 13 Antero ja Seija Pärssisellä osoitteessa Kiviniementie 424. Tervetuloa!

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvikerhon tarinatuokio on keskiviikkona 1. päivänä maaliskuuta 2017 klo 13.30 Koulukatu 12, Tampere. Tervetuloa!

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu lauantaina 18.3.2017 klo 14.00-17.00 Helsingissä Karjalatalon Laatokkasalissa. Kello 13.00-14.00 on vapaata keskustelua ja tietojen vaihtoa. Kokoontumisen isäntinä toimivat sakkolalaiset. Kaikki alueen historiasta ja sukututkimuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita avoimeen tapaamiseen.

Montruan, Pöhlön ja Kalamajan jakokunta tiedottaa Jakokunnan kokous ja kesäretki järjestetään su 2.7.2017. Linja-automatka alkaa Sastamalasta ja suuntautuu Keikyän kautta Huittisiin, Raumalle ja Eurajoelle. Ruokailun jälkeen pidämme jakokunnan kokouksen ja tutustumme Rauman kaupungin nähtävyyksiin. Eurajoen Kuivalahden kesäteatterista olemme varanneet liput klo 18.00 alkavaa Evakko-näytelmää katsomaan. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Pertti Pohjolainen, 0504000171 tai yrjokaasalainen45@gmail.com, tai 0400626770. Tervetuloa!

Vpl. Pyhäkylä-Seuran yleinen kokous on 22.4.2017 Kinnalan Koukulla Haapaniementie 21. Kokous alkaa kello 11.30 ruokailulla, josta perimme 20 euroa henkilö. Kello 14.00 alkaa uuden kirjan julkistamistilaisuus. Lue kirjoitus Taubila esiin. Tervetuloa, ilmoittamiset Seija Jokiselle tai Mauri Hauhialle.

Vanhjoja Vpl. Pyhäjärvi-lehtiä voit katsella netistä kotisivuiltamme.

Seuraava Pyhäjärvi-lehti

ilmestyy maaliskuussa 2017.
Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 17.3. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhaajarvisaatio



Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsäntie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Pertti Hakanen, Mauri Hauhia, Kirsti Naskali, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Korpimetsäntie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola

Lehden vuosikerran tilaushinta 35 euroa

Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%